

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΗΡΙΓΜΕΝΕΣ ΣΕ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ UNICEF.

Fountain Susan (1994) Δικαίωμά μου, Ένας πρακτικός οδηγός για να μάθουμε για τη σύμβαση για τα δικαιώματα του παιδιού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1

Επιθυμίες και ανάγκες

Σκοπός: Να βοηθηθούν τα παιδιά να διαχωρίσουν τις επιθυμίες από τις ανάγκες. Να παρουσιάσουμε την ιδέα ότι οι βασικές ανάγκες μπορούν να θεωρηθούν δικαιώματα.

Υλικά: Ένα σετ καρτών «Επιθυμίες και Ανάγκες» για κάθε ζευγάρι μαθητών. Παίρνει μέρος όλη η τάξη.

Διαδικασία:

Βήμα 1: Τα παιδιά σχηματίζουν ζευγάρια και δίνουμε στο κάθε ζευγάρι ένα σετ κάρτες «Επιθυμίες και Ανάγκες» αφού τα κόψουμε σε μεμονωμένες κάρτες.

Βήμα 2: Λέμε στα παιδιά ότι ο Δήμος ή μια νέα κυβέρνηση θέλει να παράσχει στα παιδιά όλα όσα θέλουν και χρειάζονται. Εκτός από τον κατάλογο επιθυμιών και αναγκών που έχουν ήδη στα χέρια τους, τους ζητάμε να προσθέσουν κατά ζευγάρι τέσσερις επιπλέον επιλογές και να τις γράψουν στις κενές κάρτες.

Βήμα 3: Ανακοινώνουμε στην τάξη ότι η κυβέρνηση ή ο Δήμος αποφάσισε εξαιτίας πολιτικών και οικονομικών λόγων να δώσει στα παιδιά μόνο 16 από αυτές τις παροχές αντί για 24. Ζητάμε από τα ζευγάρια να αποφασίσουν ποια από τα 8 αντικείμενα είναι διατεθειμένοι να εγκαταλείψουν.

Βήμα 4: Όταν όλα τα ζευγάρια έχουν ολοκληρώσει το Βήμα 3, ανακοινώνουμε ότι πρέπει να γίνουν κι άλλες περικοπές στις παροχές. Ζητάμε από τα ζευγάρια να απορρίψουν κι άλλες 8.

Βήμα 5: Συζητάμε τα ακόλουθα θέματα με όλη την τάξη:

- Κατά κύριο λόγο ποιες παροχές απορρίφθηκαν στον πρώτο γύρο και γιατί;
- Ο δεύτερος γύρος αποφάσεων ήταν πιο δύσκολος και γιατί;
- Τα μέλη του ζευγαριού διαφώνησαν ως προς το τι να εγκαταλείψουν; Αν ναι, σε τι διαφώνησαν και γιατί;
- Ποια είναι η διαφορά ανάμεσα σε επιθυμίες και ανάγκες; Στον κατάλογο ποιες ήταν επιθυμίες και ποιες ανάγκες;

□ Είναι οι επιθυμίες και οι ανάγκες διαφορετικές από άνθρωπο σε άνθρωπο; Ναι ή όχι και γιατί;

□ Εξηγούμε στην τάξη ότι οι βασικές ανάγκες καμιά φορά αναφέρονται ως «δικαιώματα».

Δικαιώματα μπορούμε να ορίσουμε αυτά που είναι δίκαιο να έχει ένας άνθρωπος, ή που πρέπει να είναι σε θέση να κάνει.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2

Τα Δικαιώματα του Παιδιού

Σκοπός: Να ενθαρρύνουμε τα παιδιά να εξετάσουν σε βάθος τα άρθρα της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού και να αναλογισθούν τα διάφορα είδη δικαιωμάτων που πραγματεύεται.

Υλικά: Αντίγραφα της Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού,

Σύμπλεγμα καρτών, για τα δικαιώματα των παιδιών,

έξι μεγάλα φύλλα χαρτί, ψαλίδια, κόλλα.

Διαδικασία:

Βήμα 1: Δίνουμε σε κάθε ομάδα και τις 36 κάρτες. Τους ζητάμε να τις μελετήσουν προσεκτικά.

Βήμα 2: Ζητάμε από τα παιδιά να τακτοποιήσουν πάνω στο χαρτί τις κάρτες τους, ομαδοποιώντας σε συμπλέγματα τις παρεμφερείς κατηγορίες δικαιωμάτων.

Βήμα 3: Ζητούμε από τις ομάδες να ονομάσουν το κάθε σύμπλεγμα.

Βήμα 4: Τοποθετούμε τα μεγάλα φύλλα χαρτιού γύρω - γύρω στην τάξη. Δίνουμε στους μαθητές - μαθήτριες χρόνο να περιφερθούν και να δουν την εργασία των άλλων ομάδων.

Βήμα 5: Συζητούμε τα ακόλουθα ερωτήματα:

□ Μερικά δικαιώματα ήταν δυσκολότερα από άλλα να μπουν σε κατηγορίες; Ποια και γιατί;

□ Ποιες φαίνονται να είναι οι κυριότερες κατηγορίες για τα Δικαιώματα του Παιδιού;

□ Υπάρχουν δικαιώματα που δεν έχουν περιληφθεί στη Σύμβαση και πιστεύετε ότι έπρεπε να έχουν συμπεριληφθεί;

□ Υπάρχουν κατηγορίες δικαιωμάτων στις οποίες θα έπρεπε να δοθεί προτεραιότητα ή είναι όλα τα δικαιώματα εξίσου σπουδαία;

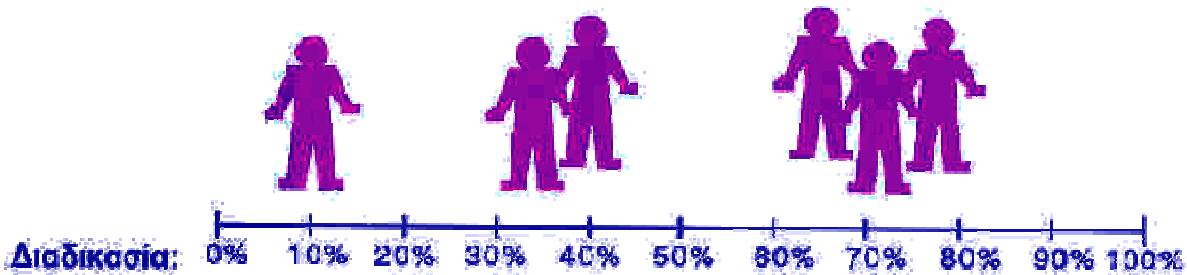
□ Υπάρχουν κατηγορίες δικαιωμάτων του παιδιού που πιστεύετε ότι η κοινωνία / χώρα σας υποστηρίζει ιδιαίτερα; Υπάρχουν κατηγορίες δικαιωμάτων στις οποίες θα έπρεπε να δοθεί περισσότερη προσοχή;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3

Στατιστική κατάταξη

Σκοπός: Η εξοικείωση των παιδιών με τα στατιστικά στοιχεία που αφορούν την υγεία, τη μόρφωση, το επίπεδο διαβίωσης, που είναι βασικά δικαιώματα παρμένα από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

Υλικά: Μια ευθεία χαραγμένη στο πάτωμα μήκους 3 μέτρων. Τη χωρίζουμε σε δέκα τμήματα όπου καταγράφουμε κλίμακα 0%, 10%, 20%, έως το 100%.

Διαδικασία:

Βήμα 1: Εξηγούμε στην τάξη ότι θα τους διαβάσουμε κάποια στατιστικά στοιχεία που αφορούν τα δικαιώματα του παιδιού. Κάθε δήλωση θα ακολουθείται από μία ερώτηση που θα περιλαμβάνει ποσοστά. Αφού ακούσουν τη δήλωση και την ερώτηση, τα παιδιά καλούνται να σταθούν στη θέση της γραμμής που πιστεύουν πως αντιπροσωπεύει το ποσοστό της απάντησης. Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να γίνει σε ώρα των μαθηματικών στην ανάλογη ενότητα.

Βήμα 2: Αφού έχουν πάρει τη θέση τους στη γραμμή, διαβάζουμε τα πραγματικά ποσοστά. Αφιερώνουμε μερικά λεπτά στη συζήτηση της ορθότητας ή μη των επιλογών τους και την αιτιολόγησή τους.

Ποια στατιστικά στοιχεία τους προκάλεσαν έκπληξη;

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Μερικές ερωτήσεις έχουν σα σκοπό να δείξουν ότι έχει σημειωθεί πρόοδος στην καλύτευση της υγείας, της εκπαίδευσης των παιδιών, ενώ άλλες έχουν σα σκοπό να δείξουν θέματα που χρειάζεται ακόμα βελτίωση. Οι τελευταίες πέντε ερωτήσεις έχουν σα σκοπό να προκαλέσουν συζήτηση για το πώς θα μπορούσαν οι οικονομικοί πόροι να ανακατανεμηθούν προς όφελος των δικαιωμάτων των παιδιών.

Περαιτέρω δραστηριότητες: Τα παιδιά της τάξης χωρίζονται σε ομάδες και κάνουν μια έρευνα σχετικά με την πρόοδο στην Ελλάδα όσον αφορά: τον εμβολιασμό, την πρωτοβάθμια εκπαίδευση, το επίπεδο εκπαίδευσης των κοριτσιών, την πρόσβαση σε καθαρό νερό, την ηλεκτροδότηση, το

επίπεδο διαβίωσης κλπ. Γραφικές παραστάσεις μπορούν να γίνουν με τη χρήση των στατιστικών στοιχείων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4

Το τεστ

Σκοπός: Να μπορέσουν τα παιδιά να έρθουν στη θέση εκείνων των παιδιών των οποίων το δικαίωμα στη μόρφωση καταπατείται (άρθρο 28).

Υλικά: Ένα φύλλο χαρτί και ένα μολύβι για κάθε μαθητή - μαθήτρια.

Διαδικασία:

Βήμα 1: Σημειώνουμε με κιμωλία στο πάτωμα της τάξης ένα παραλληλόγραμμο που να ισούται με το ένα όγδοο της επιφάνειας της αίθουσας. Επίσης μετακινούμε το ένα όγδοο από το συνολικό αριθμό θρανίων και καρεκλών στην περιοχή που ισούται με το ένα όγδοο της επιφάνειας του πατώματος. Αφήνουμε τα υπόλοιπα έπιπλα στο μέρος με τη μεγαλύτερη επιφάνεια.

Βήμα 2: Ζητούμε από τα παιδιά να φτιάξουν δύο στοίβες με τις κόλλες χαρτί. Η μία στοίβα θα περιέχει το ένα όγδοο του συνολικού αριθμού του χαρτιού και η άλλη τα επτά όγδοα. Να κάνουν το ίδιο και με τα μολύβια.

Βήμα 3: Χωρίζουμε τα παιδιά της τάξης σε δύο ομάδες που να αντιπροσωπεύουν το ένα όγδοο και τα επτά όγδοα του συνόλου αντίστοιχα.

Βήμα 4: Λέμε στη μικρότερη ομάδα να πάρει θέση στη μεγαλύτερη περιοχή του δωματίου. Η μεγαλύτερη ομάδα να πάει στη μικρότερη περιοχή.

Βήμα 5: Λέμε στα παιδιά ότι θα κάνουν ένα τεστ ορθογραφίας και μαθηματικών, πολύ σημαντικό, και από τους βαθμούς τους θα αποφασισθεί το αν θα προχωρήσουν στην ανώτερη εκπαίδευση, ή αν θα προχωρήσουν στην επόμενη τάξη.

Βήμα 6: Μοιράζουμε τη μεγάλη στοίβα χαρτιών και μολυβιών στη μικρή ομάδα και τη μικρότερη στοίβα στη μεγαλύτερη ομάδα. Αγνοούμε αντιρρήσεις και διαμαρτυρίες.

Βήμα 7: Υπαγορεύουμε με αρκετά γρήγορους ρυθμούς την ορθογραφία και έπειτα τα μαθηματικά προβλήματα.

Βήμα 8: Συγκεντρώνουμε τα χαρτιά και τα ελέγχουμε για να αποφασίσουμε ποιος πέρασε και ποιος όχι. Κατά πάσα πιθανότητα όλα τα παιδιά της μικρότερης ομάδας πρέπει να έχουν περάσει, ενώ θα είναι ελάχιστα τα παιδιά από τη μεγαλύτερη ομάδα. Δίνουμε συγχαρητήρια στους επιτυχόντες και τις επιτυχήσες για την άριστη δουλειά τους.

Βήμα 9: Σ αυτό το σημείο αφήνουμε τα παιδιά να εκφράσουν τις διαμαρτυρίες τους, κι εξηγούμε

ότι αυτή ήταν μια προσπάθεια ταύτισής τους με τα παιδιά που αδικούνται. Συζητούμε με την τάξη τα ακόλουθα:

- ▣ Πώς ένιωσε η μεγαλύτερη ομάδα κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας; Γιατί;
- ▣ Πώς αισθάνθηκε η μικρότερη ομάδα κατά τη διάρκεια του τεστ; Γιατί;
- ▣ Σκέφτηκαν τα μέλη της μεγαλύτερης ομάδας να κάνουν κάτι σαν απάντηση σ αυτή την άδικη κατάσταση; Τι; τι πραγματικά έκαναν στο τέλος;
- Σκέφτηκαν τα μέλη της μικρότερης ομάδας να κάνουν κάτι σαν απάντηση σ αυτή την άδικη κατάσταση; Τι σκέφτηκαν; Τι πραγματικά έκαναν στο τέλος;
- Ποιες θα είναι οι μακροχρόνιες επιπτώσεις στην επιτυχή εκπαίδευση της μεγαλύτερης ομάδας αν η διανομή των πόρων γίνεται κατ αυτόν τον τρόπο;

Πληροφορούμε την τάξη ότι αυτή η δραστηριότητα βασίζεται σε στατιστικά στοιχεία για τη Νότιο Αφρική, σύμφωνα με τους νόμους του apartheid, στα μέσα της δεκαετίας του 80. Εκείνη την περίοδο οι λευκοί μόλις που αποτελούσαν το 1/8 του πληθυσμού. Η κατά κεφαλή δαπάνη που διατίθετο για τη μόρφωση των μαύρων Νοτιοαφρικανών μαθητών ήταν περίπου το 1/8 του ποσού που δαπανιόταν για τα λευκά παιδιά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 5

Αλληλένδετα δικαιώματα

Σκοπός: Να βοηθηθούν τα παιδιά στην αναγνώριση του συνδέσμου ανάμεσα στα διάφορα δικαιώματα, και πώς αυτά επηρεάζουν στην πράξη τη ζωή των παιδιών. Να τα ενθαρρύνουν να σκεφτούν τα αποτελέσματα της καταπάτησης των δικαιωμάτων, και να συνειδητοποιήσουν το γεγονός ότι η καταπάτηση των δικαιωμάτων μπορεί να εκδηλωθεί σε οποιοδήποτε σημείο του κόσμου.

Υλικά: Ένα αντίγραφο των καρτών «Σύμπλεγμα Καρτών» που αναφέρονται στα άρθρα 24, 27, 28, 31, 32, 33 και 38 της Σύμβασης για τα δικαιώματα του Παιδιού. Οκτώ κάρτες «Παιδιά από ολόκληρο τον κόσμο», κάθε μία απ αυτές περιγράφει την καταπάτηση των δικαιωμάτων που αναφέρονται στα αντίστοιχα άρθρα της σύμβασης.

Διαδικασία:

Βήμα 1: Τα παιδιά σχηματίζουν ζευγάρια (εκτός από δύο τα οποία θα δουλέψουν μόνα τους).

Δίνουμε σε κάθε ζευγάρι είτε α) μία από τις οκτώ «Σύμπλεγμα Καρτών» που αναφέρονται, είτε β) μία από τις οκτώ κάρτες «Παιδιά από ολόκληρο τον κόσμο», που σκιαγραφεί την ιστορία ενός παιδιού του οποίου κάποιο δικαίωμα καταπατείται.

Βήμα 2: Τα ζευγάρια πηγαίνουν από ομάδα σε ομάδα διαβάζοντας οι μεν τις κάρτες των δε.

Ταιριάζουν τα άρθρα από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού με τις ανάλογες ιστορίες.

Βήμα 3: Όλα τα ζευγάρια συζητούν αν υπάρχει κάποια σύνδεση ανάμεσα στην ιστορία του παιδιού και στα άλλα άρθρα της Σύμβασης.

Βήμα 4: Όλη η τάξη συζητά όλους τους σχηματισμούς αλληλένδετων δικαιωμάτων που καταπατούνται.

Παράδειγμα Συσχετισμού Δικαιωμάτων

Σ' αυτή τη δραστηριότητα η ιστορία ενός παιδιού έχει ως εξής:

«Επειδή η οικογένειά μου ζούσε μακριά από το κέντρο υγείας όταν ήμουν παιδί δεν εμβολιάστηκα.

Τώρα είμαι 8 χρονών κι έχω πολιομυελίτιδα».

Αυτή η ιστορία αναφέρεται στο άρθρο 24 της Σύμβασης, το δικαίωμα του παιδιού για το υψηλότερο δυνατόν επίπεδο περίθαλψης και πρόσβαση σε υγειονομικές και ιατρικές υπηρεσίες.

Μετά από συζήτηση θα παρατηρηθεί σχέση ανάμεσα στην ιστορία αυτή και στα ακόλουθα άρθρα:

Άρθρο 28, το δικαίωμα στην εκπαίδευση.

Άρθρο 32, το δικαίωμα προστασίας από οικονομική εκμετάλλευση.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 6

Διαφορές Αντίληψης

Σκοπός: Να εξοικειωθούν τα παιδιά με τις διαφορές αντίληψης που μπορεί να υπάρχουν σε κάποιο ζήτημα δικαιωμάτων π.χ. το ζήτημα της εργασίας ανηλίκου. Να σκεφτούν τρόπους με τους οποίους μπορεί να επιλυθεί μια διένεξη που αφορά τα δικαιώματα.

Υλικά: Αντίγραφα των καρτών «Αντιλήψεις σχετικά με την εργασία ανηλίκων / Διανομή ρόλων».

Διαδικασία:

Βήμα 1: Οι μαθητές - μαθήτριες σχηματίζουν ομάδες τεσσάρων ατόμων. Δίνουμε μία διαφορετική κάρτα Α, Β, Γ ή Δ σε κάθε μέλος της ομάδας. Λέμε να τη διαβάσουν από μέσα τους, χωρίς να τη δείξουν στα άλλα μέλη της ομάδας.

Βήμα 2: Τα μέλη με τις κάρτες Α και Β να σχηματίσουν ένα ζευγάρι, αυτά με τις κάρτες Γ και Δ να σχηματίσουν άλλο ένα ζευγάρι. Δίνουμε στο κάθε μέλος του ζευγαριού 3 - 5 λεπτά να παρουσιάσει στο άλλο μέλος τη θέση του στο ζήτημα αυτό.

Βήμα 3: Χωρίς προειδοποίηση πείτε στα ζευγάρια να αντιστρέψουν ρόλους. Ο Α έχει τώρα 3 - 5 λεπτά να παρουσιάσει την άποψη του Β και ο Β την άποψη του Α, μέσα στο ίδιο ζευγάρι. Το ίδιο συμβαίνει και με τον Γ και Δ.

Βήμα 4: Μετά την ανταλλαγή απόψεων δίνουμε στα ζευγάρια μερικά λεπτά να προσπαθήσουν να φτάσουν σε μια συμβιβαστική λύση όσον αφορά το ζήτημα του εργαζόμενου παιδιού.

Βήμα 5: Βάζουμε τις αρχικές μικρές ομάδες να ξαναενωθούν. Οι Α και Β να εξηγήσουν τις συναινετικές τους θέσεις στους Γ και Δ. Μετά οι Γ και Δ να κάνουν το ίδιο.

Βήμα 6: Κατόπιν όλη η ομάδα των τεσσάρων πρέπει να προσπαθήσει να φτάσει σε μια συμβιβαστική λύση.

Βήμα 7: Μία / ένας αντιπρόσωπος για κάθε ομάδα των 4 να παρουσιάσει τη θέση τους στη μεγαλύτερη ομάδα. Μετά συζητάμε τα ακόλουθα θέματα:

- Κατάφερε η ομάδα σας να βρει μια συμβιβαστική λύση; Ήταν εύκολο ή δύσκολο;*
- Ποιο αντίκτυπο είχε η αντιστροφή ρόλων στην άποψή σας;*
- Είναι πάντα εφικτές συμβιβαστικές λύσεις που να ικανοποιούν τις ανάγκες όλων των ενδιαφερομένων;*

Περαιτέρω δραστηριότητες: Τα παιδιά βρίσκουν πληροφορίες για τους νόμους που καλύπτουν την εργασία ανηλίκων στην Ελλάδα. Υπάρχουν παιδιά και νέοι στην κοινότητά μας που εργάζονται κατά παράβαση των νόμων αυτών;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 7

Παιχνίδι καρτών για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις.

Σκοπός: *Να ξεκαθαρίσουν τα παιδιά στο μυαλό τους ότι σε καθένα από τα δικαιώματα της Σύμβασης αντιστοιχούν και ανάλογες υποχρεώσεις.*

Υλικά: *Κάρτες Υποχρεώσεων. Τις κατασκευάζουν τα παιδιά, γράφοντας πάντα στο πάνω μέρος: Έχω την υποχρέωση να...*

Διαδικασία:

Βήμα 1: *Χωρίζουμε την τάξη σε 5 ομάδες των έξι ατόμων. Μοιράζουμε στην κάθε ομάδα κάρτες υποχρεώσεων, 6 στο κάθε μέλος.*

Βήμα 2: *Το κάθε παιδί σκέφτεται και συμπληρώνει τις κάρτες υποχρεώσεων, που συνδέονται με κάποια Δικαιώματα. π.χ. «Το άρθρο 12 της σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού δηλώνει ότι*

το παιδί έχει δικαίωμα να εκφράσει ελεύθερα τη γνώμη του. Έχουμε όμως υποχρέωση να επιχειρούμε να μάθουμε την γνώμη των άλλων, να ακούμε τους άλλους και να σεβόμαστε τις γνώμες τους».

Βήμα 3: Αφού οι ομάδες φτιάξουν τις κάρτες υποχρεώσεων, ανταλλάσσουν το σετ τους με αυτό μιας άλλης ομάδας, έτσι ώστε να έχουν την ευκαιρία να δουν και άλλες ιδέες σχετικά με τις υποχρεώσεις. Συζητούμε με τα παιδιά τα ακόλουθα θέματα:

- Ποια δικαιώματα έχουν ξεκάθαρες αντίστοιχες υποχρεώσεις;
- Στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών σας σαν παιδιά τι σας διευκολύνει και τι σας δυσκολεύει;

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 8

Τι μπορούμε να κάνουμε; Σχέδιο δράσης.

Σκοπός: Να ενθαρρύνουμε τα παιδιά να βρουν επινοήσουν μια σειρά από τρόπους με τους οποίους θα μπορέσουν να δράσουν σε θέματα δικαιωμάτων.

Υλικά: Πίνακας και κιμωλία ή χαρτί μιλιμετρέ και στυλό.

Διαδικασία:

Βήμα 1: Ζητούμε από τα παιδιά να αξιολογήσουν κάποιο θέμα ως πιο σημαντικό για την κοινότητά τους ή για τη χώρα τους.

Βήμα 2: Ζητάμε από τα παιδιά να αναφέρουν οτιδήποτε σκεφτούν για πιθανά μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν, εστιάζοντας την προσοχή τους στο ζήτημα αυτό. Τα ενθαρρύνουμε να σκεφτούν δημιουργικά και καταγράφουμε όλες τις προτάσεις όσο απίθανες κι αν φαίνονται. Τα αποθαρρύνουμε από το να κάνουν αρνητικά σχόλια, κρίσεις ή αξιολογήσεις για προτάσεις άλλων παιδιών. Επιτρέπουμε στα παιδιά να διανθίζουν τις ιδέες των άλλων.

Βήμα 3: Αφού καταγραφούν όλες οι προτάσεις σχετικά με τους τρόπους λήψης μέτρων, κάνουμε μια ανασκόπηση και αξιολόγηση του καταλόγου με την τάξη.

Βήμα 4: Ρωτάμε τα παιδιά αν προβλέπουν κάποιες δυσκολίες στη εφαρμογή κάθε μιας από τις προτάσεις του καταλόγου. Συζητάμε τη μορφή δυσκολιών π.χ. απαιτούμενος χρόνος, χρήματα ή άλλοι πόροι που χρησιμοποιούνται, κίνδυνος, αντίσταση από το κοινωνικό σύνολο κλπ.

Αποφασίζουμε με την τάξη αν αυτές οι δυσκολίες κάνουν αδύνατη την πραγματοποίηση του σχεδίου ή αν υπάρχουν τρόποι να υπερπηδήσουν τα εμπόδια.

Βήμα 5: Προσπαθούμε να περιορίσουμε τον κατάλογο των πιθανών σχεδίων δράσης, έτσι ώστε ο κατάλογος να περιλαμβάνει εκείνα που φαίνονται πλέον πρακτικά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 9

Ανάλυση πεδίου επιρροής παραγόντων.

Σκοπός: Να βοηθήσουμε τα παιδιά να αναλύσουν τους παράγοντες που μπορούν είτε να προωθήσουν είτε να αναχαιτίσουν την πρόοδο και να τα ενθαρρύνουμε να χρησιμοποιήσουν την ανάλυση αυτή σα μέσο προγραμματισμού ενός σχεδίου δράσης.

Υλικά: Δύο ή περισσότερες μεγάλες κόλλες χαρτί και από έναν κόκκινο, πράσινο και μαύρο μαρκαδόρο για κάθε ομάδα.

Διαδικασία:

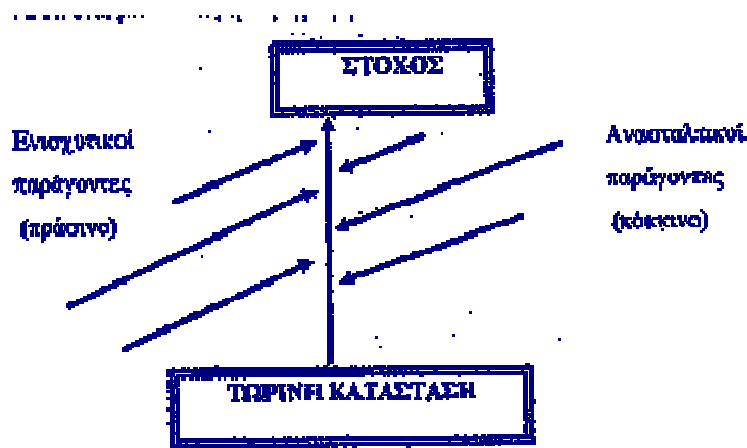
Βήμα 1: Εξηγούμε στα παιδιά ότι πρόκειται να δημιουργήσουν ένα διάγραμμα που ερευνά τους παράγοντες που θα μπορούσαν είτε να προωθήσουν την πρόοδο σε κάποια από τα ζητήματα που έχουμε διερευνήσει ή να τη μπλοκάρουν.

Βήμα 2: Λέμε στις ομάδες να χρησιμοποιήσουν το μαύρο μαρκαδόρο για να ζωγραφίσουν ένα κουτί στο κάτω μέρος μιας μεγάλης κόλλας χαρτιού. Το κουτί αυτό αντιπροσωπεύει την τωρινή κατάσταση, πριν αρχίσει το σχέδιο δράσης. Στο κουτί πρέπει να αναγράφεται μια φράση που να περιγράφει αυτή την κατάσταση.

Στο πάνω μέρος της κόλλας πρέπει να ζωγραφιστεί ένα άλλο κουτί. Αυτό το κουτί αντιπροσωπεύει το στόχο που φιλοδοξούν τα παιδιά να επιτύχουν με το σχέδιο δράσης τους.

Γράφουμε μέσα στο κουτί μια φράση που να υποδηλώνει το στόχο. Τα δυο κουτιά ενώνονται με ένα κάθετο βέλος η μύτη του οποίου υποδηλώνει την κίνηση προς τον στόχο.

Βήμα 3: Κατόπιν τα παιδιά εξετάζουν τους πραγματικούς παράγοντες που δρουν στην κοινωνία τους και οι οποίοι μπορούν να είναι χρήσιμη στην επίτευξη των στόχων τους. Αυτοί οι παράγοντες απεικονίζονται με πλάγια ανοδικά βέλη, ζωγραφισμένα με πράσινο μαρκαδόρο στην αριστερή πλευρά του κάθετου βέλους. Τα πράσινα βέλη πρέπει να είναι διαφορετικού μήκους: τα μακρύτερα βέλη αντιπροσωπεύουν πιο ισχυρούς παράγοντες, ενώ τα κοντύτερα βέλη δείχνουν ασθενέστερους παράγοντες. Στο κάθε βέλος πρέπει να δίνεται μία σύντομη περιγραφή.

Βήμα 4: Τώρα τα παιδιά με τη βοήθειά μας εξετάζουν τους παράγοντες που είναι ανασταλτικοί. Αυτοί απεικονίζονται με πλάγια καθοδικά βέλη, ζωγραφισμένα με κόκκινο μαρκαδόρο στη δεξιά πλευρά του κάθετου βέλους. Όπως και τα προηγούμενα βέλη πρέπει να είναι διαφορετικού μήκους, ανάλογα με τη σημασία τους.

Βήμα 5: Όταν οι ομάδες έχουν ολοκληρώσει τα διαγράμματά τους, εξηγούμε ότι η πορεία προς τον στόχο μπορεί να επιτευχθεί είτε ενισχύοντας έναν από τους θετικούς παράγοντες ή αποδυναμώνοντας έναν από τους αρνητικούς. Επιλέγουμε έναν παράγοντα που θεωρούμε πιο σημαντικό ή πιο εύκολα προσεγγίσιμο και συζητούμε, είτε κατά ομάδα είτε ως τάξη, πώς μπορούμε να τον χρησιμοποιήσουμε για την επίτευξη του στόχου.